

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL VIEŠŲJŲ JURIDINIŲ ASMENŲ, KURIE VALDO, NAUDOJA VALSTYBĖS IR
(ARBA) SAVIVALDYBĖS TURTA IR JUO DISPONUOJA, VIDAUS AUDITORIŲ IR
ASMENŲ, DIRBANČIŲ VIDAUS AUDITO SRITYJE, ATESTACIJOS NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

2009 m. kovo 9 d. Nr. 1K-057

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (Žin., 2002, Nr. [123-5540](#); 2006, Nr. [141-5390](#)) 11 straipsnio 1 dalies 3 punktu,

t v i r t i n u Viešųjų juridinių asmenų, kurie valdo, naudoja valstybės ir (arba) savivaldybės turtą ir juo disponuoja, vidaus auditorių ir asmenų, dirbančių vidaus audito srityje, atestacijos nuostatus (pridedama).

FINANSŲ MINISTRAS

ALGIRDAS ŠEMETA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministro
2009 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 1K-057

VIEŠŲJŲ JURIDINIŲ ASMENŲ, KURIE VALDO, NAUDOJA VALSTYBĖS IR (ARBA) SAVIVALDYBĖS TURŲ IR JUO DISPONUOJA, VIDAUS AUDITORIŲ IR ASMENŲ, DIRBANČIŲ VIDAUS AUDITO SRITYJE, ATESTACIJOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešųjų juridinių asmenų, kurie valdo, naudoja valstybės ir (arba) savivaldybės turą ir juo disponuoja (toliau – viešieji juridiniai asmenys), vidaus auditorių ir asmenų, dirbančių vidaus audito srityje (toliau – vidaus auditoriai), atestacijos nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja viešųjų juridinių asmenų vidaus auditorių kompetencijos įvertinimą ir kvalifikaciją žyminčio dokumento išdavimo tvarką.

2. Atestuotas vidaus auditorius yra aukštos profesinės kvalifikacijos specialistas. Jis turi:

2.1. išmanyti vidaus auditoriui būtinus Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktus;

2.2. laikytis Viešojo juridinio asmens, kuris valdo, naudoja valstybės ir savivaldybės turą ir juo disponuoja, vidaus auditorių profesinės etikos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 1K-117 (Žin., 2003, Nr. [43-1982](#));

2.3. gebėti atlikti vidaus auditą ir vadovauti vidaus audito grupei.

3. Vidaus auditorių atestaciją organizuoja ir vykdo Finansų ministerijos mokymo centras.

II. ATESTACIJOS SISTEMA, TIKSLAI IR PRINCIPAI

4. Vidaus auditorių atestacijos sistemą sudaro:

4.1. vidaus auditorių mokymas ir mokymo kokybės užtikrinimas;

4.2. egzaminų organizavimas ir kvalifikaciją žyminčio dokumento (atestato, kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimo ar dalyvio pažymėjimo) išdavimas;

4.3. vidaus auditorių kvalifikacijos tobulinimas.

5. Atestacijos tikslai:

5.1. skatinti vidaus auditorius tobulinti administracinius gebėjimus;

5.2. sudaryti sąlygas vidaus auditoriams studijuoti naujoves vidaus audito srityje ir jas sumaniai diegti praktinėje veikloje;

5.3. didinti vidaus auditorių atsakomybę už darbo rezultatus;

5.4. skatinti vidaus auditorių kūrybiškumą ir iniciatyvumą, veiklos racionalumą ir rezultatyvumą.

6. Atestacijos principai:

6.1. visuotinumas – kiekvienas vidaus auditorius gali atestuotis;

6.2. objektyvumas – vidaus auditorių atestacija vykdoma dalykiškai, nešališkai ir be išankstinių nuostatų, vadovaujantis šiais Nuostatais;

6.3. tęstinumas – viešojo juridinio asmens vadovas sudaro sąlygas vidaus auditoriams nuolat tobulinti kvalifikaciją ir atestuotis.

7. Pagrindas vidaus auditoriaus kompetencijai įvertinti yra žinios ir vidaus auditoriaus administraciniai gebėjimai, įgyti pagal šešių lygių modulinę programą.

III. PASIRENGIMAS ATESTACIJAI

8. Kandidatas, siekiantis įgyti atestuoto vidaus auditoriaus vardą, turi:
- 8.1. turėti aukštąjį išsilavinimą;
 - 8.2. turėti praktinės darbo patirties vidaus audito srityje (ne mažiau kaip dvejus metus) ir viešajame sektoriuje (ne mažiau kaip vienus metus);
 - 8.3. išlaikyti aukštu balu visų modulių (I–VI), nurodytų Nuostatų 28.2 punkte, egzaminus (ne mažiau kaip 75 proc. maksimalios balų sumos);
 - 8.4. išlaikyti aukštu balu adaptacinio modulio egzaminą (ne mažiau kaip 75 proc. maksimalios balų sumos), jei kandidatas yra baigęs Finansų ministerijos mokymo centro parengtos vidaus auditorių mokymo programos keturių lygių modulinį mokymą.
9. Jei kandidatas vidaus auditoriaus kvalifikaciją tobulino kitoje kvalifikacijos tobulinimo institucijoje, apie įgytą kvalifikaciją – ar jis atitinka Finansų ministerijos mokymo centro parengtos vidaus auditorių mokymo programos keturių lygių modulinį mokymą, sprendžia Atestacijos komisija. Jeigu kitoje kvalifikacijos tobulinimo institucijoje įgyta kvalifikacija atitinka Finansų ministerijos mokymo centro parengtos vidaus auditorių mokymo programos keturių lygių modulinį mokymą, kandidatas turi išėiti adaptacinio modulio programą ir išlaikyti egzaminą.
10. Ketinantis atestuotis vidaus auditorius Finansų ministerijos mokymo centrui pateikia prašymą atestuotis.

IV. KOMISIJOS

11. Vidaus auditorių atestacijai organizuoti sudaromos šios komisijos:
- 11.1. Atestacijos komisija;
 - 11.2. Egzaminų komisija;
 - 11.3. Ekspertų komisija;
 - 11.4. Atestacijos priežiūros komisija.
12. Atestacijos komisija sudaroma iš 7 narių, kurių 2 nariai yra Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atstovai, 2 – Finansų ministerijos mokymo centro atstovai, kiti – aukštųjų mokyklų dėstytojai, turintys mokslo laipsnius, kuriuos siūlo Finansų ministerijos mokymo centras, ir viešųjų juridinių asmenų vidaus audito specialistai, kuriuos siūlo Lietuvos Respublikos finansų ministerija. Atestacijos komisiją sudaro Lietuvos Respublikos finansų ministras.
13. Atestacijos komisijos darbui vadovauja pirmininkas. Komisijos sekretorius registruoja vidaus auditorių pateiktus dokumentus, rašo posėdžių ir egzaminų įvertinimo rezultatų protokolus, tvarko dokumentų, susijusių su vidaus auditorių atestacija, apskaitą. Dokumentai saugomi Finansų ministerijos mokymo centre.
14. Atestacijos komisijos funkcijos:
- 14.1. teikti vidaus auditoriams informaciją apie atestacijos tvarką, posėdžių datas ir Atestacijos komisijos nutarimus;
 - 14.2. tvirtinti Atestacijos komisijos posėdžių grafikus metams;
 - 14.3. tvirtinti Atestacijos komisijos darbo reglamentą;
 - 14.4. suteikti atestuoto vidaus auditoriaus vardą;
 - 14.5. nagrinėti vidaus auditorių, nesutinkančių su egzamino įvertinimu, apeliacijas ir priimti atitinkamus sprendimus.
15. Atestacijos komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma, dalyvaujant ne mažiau kaip penkiems Atestacijos komisijos nariams.
16. Atestacijos komisijos posėdžiai organizuojami atsižvelgiant į egzaminų laikymo grafikus (po kiekvieno egzamino), bet ne rečiau kaip kartą per šešis mėnesius.
17. Su Atestacijos komisijos nutarimais, esant būtinybei, supažindinama Komisija vidaus audito sistemos funkcionavimui koordinuoti, sudaryta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 273 „Dėl Komisijos vidaus audito sistemos

funkcionavimui koordinuoti sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [22-735](#); 2003, Nr. 87-3931).

18. Atestacijos komisijos dokumentai tvarkomi Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 88 (Žin., 2002, Nr. [5-211](#); 2005, Nr. [132-4773](#)), nustatyta tvarka.

19. Kiekvieno modulio egzamino Egzaminų komisijos sudėtį ir jos darbo reglamentą tvirtina Finansų ministerijos mokymo centro direktorius. Egzaminų komisiją sudaro 5 nariai. Komisijos pirmininką ir vieną komisijos narį deleguoja Lietuvos Respublikos finansų ministerija, 3 – aukštųjų mokyklų dėstytojus, turinčius mokslo laipsnius, – Finansų ministerijos mokymo centras.

20. Egzaminų komisija egzaminuoja vidaus auditorius iš visų programos modulių (adaptacinio arba I–VI) ir pagal tai juos įvertina.

21. Egzaminų komisijos funkcijos:

21.1. rengti ir tvirtinti egzaminų užduotis;

21.2. įvertinti egzaminų užduočių atlikimą.

22. Egzaminų komisija privalo:

22.1. užtikrinti egzaminų užduočių apsaugą;

22.2. išsaugoti darbų anonimiškumą iki rezultatų paskelbimo.

23. Vidaus auditorių mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo kokybei užtikrinti iš 5 narių – vidaus auditorių (praktikų) ir mokslinę kvalifikaciją turinčių vidaus audito specialistų – sudaroma Ekspertų komisija. Ekspertų komisijos sudėtį ir jos darbo reglamentą tvirtina Finansų ministerijos mokymo centro direktorius Atestacijos komisijos pritarimu.

24. Ekspertų komisija Finansų ministerijos mokymo centro arba Egzaminų komisijos prašymu peržiūri egzaminų užduotis, esant būtinybei, jas papildo arba atnaujiną, įvertina mokymo programas ir mokymo medžiagą.

25. Vidaus auditorių atestacijos sistemos kokybę ir organizavimą prižiūri Atestacijos priežiūros komisija, kurios sudėtį iš 3 narių ir darbo reglamentą tvirtina Lietuvos Respublikos finansų ministras.

26. Atestacijos priežiūros komisijos funkcijos:

26.1. analizuoti vidaus auditorių atestacijos sistemą;

26.2. prižiūrėti ir plėtoti vidaus auditorių atestacijos sistemą;

26.3. vertinti vidaus auditorių mokymo programos, mokymo medžiagos kokybę ir atitiktį vidaus audito poreikiams Lietuvoje;

26.4. teikti pasiūlymus Atestacijos komisijai dėl atestacijos sistemos tobulinimo.

27. Atestacijos komisijos, Egzaminų komisijos, Ekspertų komisijos ir Atestacijos priežiūros komisijos nariai, prieš pradėdami darbą atitinkamoje komisijoje, pasirašo konfidencialumo pasižadėjimą, kuris teikiamas Finansų ministerijos mokymo centro direktoriui.

V. MOKYMO MODULIAI

28. Vidaus auditorių mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą sudaro:

28.1. adaptacinis modulis (126 akad. val.), skirtas vidaus auditoriams, baigusiems Finansų ministerijos mokymo centro parengtos vidaus auditorių mokymo programos keturių lygių modulinį mokymą, mokyti;

28.2. vidaus auditorių šešių lygių modulinis mokymas:

28.2.1. „Vidaus audito samprata ir teisinis reglamentavimas“ (I modulis, I dalis, 20 akad. val.);

28.2.2. „Vidaus audito organizavimas“ (I modulis, II dalis, 40 akad. val.);

28.2.3. „Vidaus audito rūšys“ (II modulis, 60 akad. val.);

28.2.4. „Administracinių gebėjimų ugdymas“ (III modulis, 40 akad. val.);

28.2.5. „Strateginis planavimas, apskaita ir mokesčių administravimas“ (IV modulis, 40 akad. val.);

28.2.6. „Teisės normų taikymas viešajame sektoriuje“ (V modulis, 40 akad. val.);

28.2.7. „Europos Sąjungos paramos lėšų auditas“ (VI modulis, 40 akad. val.).

29. Mokymo programas ir programų rengimą ne rečiau kaip kas trejus metus peržiūri Ekspertų komisija.

30. Modulinio mokymo temos nagrinėjamos trimis aspektais – supratimo, pritaikymo ir analizės:

30.1. supratimas: faktų žinios, terminologijos supratimas;

30.2. pritaikymas: įgytų žinių taikymas praktikoje;

30.3. analizė: kūrybiškas įvairių žinių naudojimas ir analizavimas, kritinis vertinimas, išvadų formulavimas, mokėjimas argumentuoti, apginti, naujai suformuluoti problemą ir struktūrą.

31. Mokymo medžiaga rengiama, įvertinant šiuos kriterijus:

31.1. ar mokymo medžiagos turinys atitinka viešųjų juridinių asmenų vidaus auditorių mokymo programą;

31.2. ar parengta mokymo medžiaga yra pakankamai išsami, apima visas viešųjų juridinių asmenų mokymo programos dalijamosios, demonstruojamosios ir praktinės medžiagos sąraše nurodytas priemones.

32. Dėstytojams ir mokymo medžiagos rengėjams mokama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

33. Išėjus kiekvieno modulio kursą Finansų ministerijos mokymo centro Informacijos ir mokymo organizavimo skyriaus atsakingi darbuotojai atlieka mokymo dalyvių anketinę apklausą.

VI. EGZAMINAI IR EGZAMINŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

34. Egzaminus organizuoja Finansų ministerijos mokymo centras.

35. Vidaus auditorių egzaminai vykdomi iš visų mokymo programos modulių (adaptacinio arba I–VI) raštu pagal Finansų ministerijos mokymo centro direktoriaus patvirtintą tvarkaraštį.

36. Kiekvieno modulio egzaminas sudaromas iš 50 uždarų klausimų (pateikiamas klausimas ir keturi galimi atsakymų variantai, iš kurių vienas yra teisingas) ir vienos situacijos analizės.

37. Pagal sudėtingumo lygį egzamino klausimai yra trijų lygių:

37.1. I lygio (L1) – kandidatas turi parodyti pagrindines dalyko žinias: pateikti apibrėžtį, išskirti, surūšiuoti tam tikro elemento sudedamąsias dalis. Už kiekvieną I lygio klausimo teisingą atsakymą skiriamas 1 balas;

37.2. II lygio (L2) – kandidatas turi parodyti ne tik pagrindines, bet ir specialiąsias dalyko žinias – pritaikyti teorines žinias įvairiose situacijose, kūrybiškai jas panaudoti. Už kiekvieną II lygio klausimo teisingą atsakymą skiriami 2 balai;

37.3. III lygio (L3) – situacijos analizės klausimai, į kuriuos atsakydamas kandidatas turi išsamiai išanalizuoti pateiktą situaciją, kritiškai ją įvertinti. Už kiekvieną III lygio teisingą atsakymą skiriami 5 balai.

38. Egzamino trukmė – trys valandos be pertraukų.

39. Egzamino užduočių lapuose kandidatas nurodytoje vietoje užrašo kodą, kuris atskirame voke pateikiamas su egzaminų užduotimis ir sprendimų lapais.

40. Egzamino metu draudžiama:

40.1. naudotis papildoma informacine medžiaga ar kitų asmenų pagalba;

40.2. naudotis programuojamais skaičiuotuvais;

40.3. naudotis mobiliaisiais telefonais;

40.4. blaškyti kitų kandidatų ir Egzaminų komisijos dėmesį.

41. Egzaminas laikomas išlaikytu, jeigu teisingų atsakymų balų suma sudaro ne mažiau kaip 75 procentus teisingų atsakymų maksimalios balų sumos.

42. Kandidatas, nesurinkęs 75 procentų maksimalios balų sumos, neišlaikęs vieno iš šešių modulių arba adaptacinio modulio egzamino, gali egzaminus perlaikyti. Kandidatas kartoja neišlaikytų modulių kursą arba rengiasi egzaminams savarankiškai.

43. Kandidatų egzaminų rezultatus įvertina Egzaminų komisija. Kiekvieno dalyvio rezultatai įforminami atskirais protokolais.

44. Su egzaminų rezultatais kandidatai supažindinami pasirašytinai Finansų ministerijos mokymo centre.

45. Įvertinti ir užkoduoti egzaminų darbai saugomi Finansų ministerijos mokymo centre. Kandidatams leidimą susipažinti su ištaisytais darbais turi teisę duoti tik Atestacijos komisija.

46. Egzaminų užduočių medžiaga, Egzaminų komisijos protokolai, egzaminų dalyvių grupių sąrašai ir kiti Atestacijos komisijai kandidatų pateikti dokumentai saugomi vadovaujantis Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 1997 m. rugpjūčio 15 d. įsakymu Nr. 38 (Žin., 1997, Nr. [78-2006](#)).

VII. APELIACIJŲ NAGRINĖJIMAS

47. Vidaus auditorius, nesutinkantis su egzamino įvertinimu, per 14 kalendorinių dienų nuo egzamino rezultatų sužinojimo dienos turi teisę pateikti Atestacijos komisijai apeliaciją dėl įvertinimo peržiūrėjimo.

48. Atestacijos komisija per vieną mėnesį nuo apeliacijos pateikimo dienos priima sprendimą:

48.1. pavesti Egzaminų komisijai per 6 savaites nuo apeliacijos padavimo dienos atlikti pakartotinį egzamino užduočių vertinimą, jei nustato, kad vidaus auditoriaus žinios įvertintos neobjektyviai;

48.2. atmesti apeliaciją, jei nustato, kad vidaus auditoriaus žinios įvertintos tinkamai.

49. Atestacijos komisijos sprendimas yra galutinis.

50. Su sprendimo išvadomis Atestacijos komisijos sekretorius raštu informuoja apeliacijos teikėją ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos.

VIII. ATESTATŲ, KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO IR DALYVIO PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMAS

51. Atestatas išduodamas visų modulių egzaminus išlaikius aukštu balu (teisingų atsakymų balų suma turi sudaryti ne mažiau kaip 75 procentus teisingų atsakymų maksimalios balų sumos).

52. Kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimas išduodamas visų modulių egzaminus išlaikius ne mažesniu kaip vidutiniu balu (jeigu teisingų atsakymų balų suma sudaro nuo 50 iki 74 procentų teisingų atsakymų maksimalios balų sumos).

53. Dalyvio pažymėjimas išduodamas bent vieno modulio egzaminą išlaikius žemu balu (teisingų atsakymų balų suma sudaro iki 50 procentų teisingų atsakymų maksimalios balų sumos).

54. Išduotas atestatas liudija aukštą vidaus auditoriaus kvalifikaciją.

55. Atestato blanke turi būti šie rekvizitai:

55.1. atestato pavadinimas;

55.2. atestato numeris;

55.3. asmens, kuriam išduotas atestatas, vardas, pavardė;

55.4. atestatą išdavusios institucijos pavadinimas ir antspaudas;

55.5. atestato išdavimo data;

55.6. atestato registracijos numeris.

56. Atestatą išduoda Finansų ministerijos mokymo centras, jį pasirašo Atestacijos komisijos pirmininkas ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sekretorius, kuriojantis vidaus audito veiklą.

57. Kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimą ir dalyvio pažymėjimą išduoda Finansų ministerijos mokymo centras, juos pasirašo Finansų ministerijos mokymo centro direktorius.

58. Prereikūs duomenys apie asmens įgytas žinias pateikiami Lietuvos Respublikos finansų ministerijai ir jį siuntusios mokytiis institucijos personalo tarnybai.

59. Išduodamų atestatų apskaita tvarkoma Finansų ministerijos mokymo centro nustatyta tvarka. Finansų ministerijos mokymo centras atsako už atestacijos pažymėjimų, kaip specialios apskaitos blankų, išdavimą ir apskaitą.

60. Atestuotiems vidaus auditoriams gali būti išduotas atestato dublikatas.

61. Atestuotų vidaus auditorių sąrašai gali būti skelbiami Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Finansų ministerijos mokymo centro interneto svetainėse.

IX. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

62. Atestuotas vidaus auditorius kiekvienais metais turi tobulinti kvalifikaciją. Per metus rekomenduojama išklaudyti ne mažiau kaip 40 akademinų valandų mokymus.
